

Svendborg Kommune
Ramsherred 5
5700 Svendborg

Kystdirektoratet
J.nr. 23/02448-2
Ref. kja/igr
19-04-2023

Sendt pr. mail til:
Anna Als Nielsen, anna.als@svendborg.dk

**Kystdirektoratets udtalelse til kommunalt fællesprojekt –
Kystbeskyttelse i form af mure, mole og mobile løsninger, Kullinggade
1-31, Brogade 1-14, Sankt Peders Stræde 3-17, Havnepladsen 3-5,
Svendborg Kommune**

Svendborg Kommune har anmodet Kystdirektoratet om en udtalelse efter kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1, i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt for ”Den Søndre Havn”, som er første del af en samlet højvandsbeskyttelse ”Den Blå Kant” på Svendborg Havn.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at denne udtalelse er vejledende, og kan lægges til grund i den videre behandling af det kommunale fællesprojekt. Udtalelsen er udarbejdet på baggrund af det fremsendte projektmateriale.

Lovgrundlag

Når en kommunalbestyrelse, jf. kystbeskyttelseslovens § 2, stk. 1 (LBK nr. 705 af 29. maj 2020), anmoder Kystdirektoratet om en udtalelse i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt, skal Kystdirektoratet afgive en udtalelse til projektet senest 4 uger efter modtagelse af anmodningen.

Grundlaget for udtalelsen

Materiale til udtalelsen består af ansøgningsskema, bilag 02 - projektbeskrivelse ”Stormflodsbeskyttelse af Søndre Havn i Svendborg, bilag 05 – Vurdering af hyppighed af lukning af havneport (12. september 2022), bilag 06 – Teknisk beskrivelse (15. september 2022), bilag 07 – kort med placering af anlæg, bilag 09 – risikoanalyse (30. august 2022).

Figur 1: Uddrag fra ansøgning, bilag 07

Eksisterende forhold

Projektstrækningen ligger i Svendborg ved havnen, og projektområdet kaldes "Den Søndre Havn".

Vurdering af risiko ved erosion og/eller oversvømmelse

Det fremsendte kystbeskyttelsesprojekt har til formål at beskytte dele af Svendborg by. Strækningen ligger inden for strategistrækning F2.04.02 i Kystplanlægger. Projektet er et delprojekt af den Blå Kant.

I Kystdirektoratets Højvandsstatistik fra 2017 er en 50- og 100 års hændelse hhv. 175 cm og 181 cm i Fåborg Havn.

Det fremgår af ansøgningsskemaet, at der allerede i dag opleves oversvømmelser med få års mellemrum i denne del af Svendborg. Endvidere oplyses:

"De seneste store højvandshændelser i Svendborg var i vintrene 2017, 2019 og 2022 med højeste vandstand i kote ca. +1,5 m DVR90. Det var dog højvandshændelser i den lave ende af, hvad byen tidligere har været udsat for. I 1872 nåede vandstanden op til kote ca. +2,3 m og i 2006 til kote +2,05 m i forbindelse med stormflod fra øst. Allerede ved kote +1m begynder vandet flere steder at stå op over kajkanterne".

Kystdirektoratet finder ud fra højvandsstatikken og de oplevede hændelser, at der er behov for at beskytte Svendborg mod oversvømmelse.

Linjeføring

Kystdirektoratet vurderer, at den foreslåede linjeføring er passende set i forhold til behovet for kystbeskyttelse i området og de øvrige hensyn, som skal varetages. Linjeføringen tilgodeser bl.a. hensynet til udnyttelse af områderne i samspil med beskyttelse mod højvande.

Metode og dimensioner

Det fremgår af ansøgningsskemaet, at projektet vil beskytte området til kote 250 cm over en strækning på 615 m, hvilket giver en beskyttelse for en 100-årshændelse i år 2071-2100 som ifølge Klimaatlas angives til 240 cm for det Sydfynske Øhav for scenarie RCP 8.5.

<i>Hvor</i>	<i>Metode</i>	<i>Note</i>
Gasværkskajen	Fast mur (1,7 terræn + 0,8 cm mur) 2 små og 1 stor skydeport	
Træskibshavn	Dobbelt spunset mole + højvandsport	
Højvandsmur ud for Det Gule Pakhus	en højvandsmur (øvre del i glas og stål) oven på gammel betonbygning.	Porten lukkes, når vandstanden er +1,3 m DVR90.
Havnepladsen	Beredskabsløsning	
Skt. Peder Stræde	Højvandsmur og mobile løsninger	

Materialet gennemgår grundigt de forskellige elementer med tværsnittegninger o.l. Kystdirektoratet finder dog ikke, at det af materialet fremgår, om og hvordan der er taget højde for evt. bølgepåvirkning og opskyl ifm. design af kystbeskyttelsen. Kystdirektoratet anbefaler, at dette tydeliggøres i det videre arbejde.

Kystdirektoratet påpeger, at kystbeskyttelses anlægget består af mange delelementer og mobile elementer. Overgange mellem de forskellige konstruktionstyper er potentielt sårbare punkter i den samlede højvandsbeskyttelse, og Kystdirektoratet anbefaler, at disse overgange gennemgås og beskrives for at sikre konstruktionens samlede styrke. Yderligere påpeger Kystdirektoratet, at de mange mobile elementer i højvandsbeskyttelsen herunder højvandsport, skydeporte, watertubes etc. er med til at øge risikoen for svigt i konstruktionen samt menneskelige fejl. Kystdirektoratet anbefaler, at der udarbejdes en beredskabsplan for disse elementer, og at der jævnligt foretages eftersyn og øvelser. Desuden er højvandsporten konstant udsat for saltvand og havets påvirkning, hvilket vil slide på porten. Derfor vil en plan for eftersyn, vedligehold og øvelser være central for at sikre portens funktion.

Kystdirektoratet vurderer, at det fremsendte projekt vil yde en sammenhængende beskyttelse for Sønder Havn, den første del af en samlet højvandsbeskyttelse for Den Blå Kant på Svendborg Havn. Det vurderes, at projektet vil reducere en risiko for oversvømmelse.

I forbindelse med udarbejdelse af et konkret projekt, bør der redegøres for overgange mellem forskellige konstruktionstyper, evt. bølgeopskyl, samt udarbejdes en plan for drift og vedligehold af hele anlægget, men i særlig grad højvandsporten, samt en beredskabsplan for især de mobile elementer i den samlede beskyttelse.

Vejledning om vedligeholdelse

Der bør altid ske løbende vedligeholdelse af et kystbeskyttelsesanlæg, så det sikres, at anlægget opretholder sin kystbeskyttende effekt. Der bør derfor ske årligt eftersyn af kystbeskyttelsesanlægget. Dette er særligt vigtigt for molen og højvandsporten, da de er mere udsatte end anlæggets øvrige dele.

Det anbefales i forbindelse med de mobile elementer i murene samt mobilløsningen, at der udarbejdes en detaljeret beredskabsplan samt plan for opbevaring og eftersyn af materialet.

Natura 2000 og VVM

I forbindelse med en afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, skal der efter miljøvurderingsloven (LBK. nr. 4 af 3. januar 2023) træffes afgørelse om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en miljøvurdering (VVM). Der skal ligeledes træffes afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen (BEK nr. 654 af 19/05/2020) om, hvorvidt projektet medfører, at der skal udarbejdes en konsekvensvurdering.

Der er ca. 5 km til Natura 2000-område nr. 242 (Thurø Rev) og 7 km til Natura 2000-område nr. 127 (Sydfynske Øhav). Kystdirektoratet kan ikke oplyse, hvorvidt der er forekomst af bilag IV-arter i projektområdet.

I forhold til VVM har vi tidligere haft dialog med Svendborg Kommune vedr. etaperne, hvor etape 1 er meget konkret, mens etape 2+3 er mindre konkret. Kystdirektoratet bemærker indledningsvist, at projekter som udgangspunkt bør behandles samlet som et projekt, men at det også vil afhænge af, hvor konkrete de enkelte etaper er. I udkast til "Vejledning til lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter – konkrete projekter" fremgår dog nedenstående ift. etaper:

Er der tale om nødvendigt forbundne projekter, som er kronologisk adskilt, vil den samlede miljøvurdering skulle fremgå af de kumulative miljøpåvirkninger. Også for projekter, som ikke er nødvendigt forbundne, eller hvor et af projekterne ikke er omfattet af miljøvurdering, men som ikke desto mindre ønskes gennemført samtidigt eller i forlængelse af hinanden, vil det være nødvendigt at tage højde for den kumulative effekt af disse projekter.

Der henvises til EU-Kommissionens Guideline for vurdering af kumulative effekter: <https://ec.europa.eu/environment/archives/eia/eia-studies-and-reports/pdf/guidel.pdf>

Så det kan evt. undersøges om etape 2+3 kan medtages kumulativt ifm. miljøvurdering af etape 1, og senere når etape 2+3 skal gennemføres, at etape 1 medtages kumulativt.

Anden lovgivning

Tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 3 erstatter en række dispensationer og tilladelser efter anden lovgivning, jf. kystbeskyttelseslovens § 3 a.

Kystdirektoratet gør opmærksom på, at kirkebyggelinje (§ 19) ligger inden for projektområdet. Umiddelbart forudsætter dette dog ikke inklusion, da højden på beskyttelsen er under kote 8,5 m.

Der kan foretages inklusion ift. lov om jagt og vildtforvaltning mht. færdsel i et vildreservat i anlægs- og driftsfasen. I den konkrete sag ligger Svendborg ud til Byreservatet.

Inklusion af afgørelser efter vandløbsloven er valgfri.

Kystdirektoratets vurdering i forhold til inklusion af anden lovgivning er vejledende.

Hvis der skal laves indretninger inden for lystbådehavnen, vil anlæg, som etableres som del af lystbådehavn, ikke være en del af kystbeskyttelsesprojektet, men kan kræve særskilt tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a, stk. 1, hvor Kystdirektoratet er myndighed.

Trafikstyrelsen er myndighed i erhvervshavnen.

Alternative løsningsforslag

Kystdirektoratet er opmærksom på, at Svendborg Kommune har belyst og inddraget mange interesser i planlægning af Den Blå Kant og i det konkrete kystbeskyttelsesprojekt. Kystdirektoratet gør blot opmærksom på, at sluser og højvandsporte på tværs af havneåbninger er sårbare punkter i en kystbeskyttelseskonstruktion og potentiel kan være omkostningstunge i drift og vedligehold. Yderligere kan Kystdirektoratet se, at der er indtænkt tre højvandsporte i det samlede projekt Den Blå Kant, hvilket øger både risikoen for fejl og udgifter. Som alternativ kan højvandsbeskyttelsen trækkes ind i land langs havnekajen, hvilket er et alternativ i det konkrete projekt. Kystdirektoratet er selvfølgelig opmærksom på, at dette ses i lyset af de mange interesser i og anvendelse af området, som beskyttelsen skal spille sammen med, samt udgifter til drift og vedligehold og konstruktionens samlede styrke.

Den videre proces

Næste skridt i processen er, at kommunalbestyrelsen beslutter, om sagen fremmes. Beslutningen træffes på baggrund af denne udtalelse fra Kystdirektoratet samt en eventuel udtalelse fra de ejere af fast ejendom, der kan opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet.

Hvis kommunalbestyrelsen beslutter ikke at fremme projektet, underrettes de borgere, som evt. har anmodet om igangsættelsen af projektet. Hvis projektet fremmes, underrettes de ejere af fast ejendom, som vil opnå beskyttelse eller anden fordel ved projektet. Kommunalbestyrelsen offentliggør herefter på

kommunens hjemmeside oplysninger om, hvornår de enkelte processkridt forventes afsluttet, herunder om eventuelle forsinkelser. Derefter udarbejder kommunalbestyrelsen et konkret projekt og indsender en ansøgning til kommunen. Kommunalbestyrelsen kan vælge at afholde et eller flere møder med de berørte grundejere i løbet af projektet.

Kommunalbestyrelsen sender projektet i høring hos alle, som kan blive pålagt bidragspligt. Høringsfristen er mindst 4 uger. Høringsmaterialet skal som minimum indeholde en redegørelse for, hvilke foranstaltninger, der skal gennemføres, og hvorledes samtlige udgifter skal afholdes (bidragsfordeling). Efter høringen er afsluttet, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om det konkrete projekt. Afgørelsen indeholder en tilladelse til kystbeskyttelsesprojektet efter § 3 med evt. inklusion af anden lovligning samt bidragsfordeling med redegørelse for den. Endvidere kan afgørelse ift. VVM-pligt samt afgørelse om, hvorvidt der skal foretages en konsekvensvurdering inddrages. Det forudsætter dog, at sagsbehandlingsprocessen vedr. disse regler er blevet fulgt. Afgørelsen skal skriftligt meddeles ejere af naboejendomme og klageberettigede personer, organisationer og foreninger samt berørte offentlige myndigheder. Afgørelsen offentliggøres desuden på kommunens hjemmeside.

Kommunen skal i løbet af processen beslutte, om der skal oprettes et kystbeskyttelseslag og udarbejdes vedtægter for laget.

Yderligere information om procesforløbet i forbindelse med et kommunalt fællesprojekt kan findes på Kystdirektoratets hjemmeside: <https://kyst.dk/kyster-og-klima/kystbeskyttelse/sagsbehandling/kommunale-faellesprojekter/>

Opsummering

Det vurderes, at der på projektstrækningen er behov for kystbeskyttelse, samt at projektet vil reducere en risiko for oversvømmelse. Det fremsendte projekt vil yde en sammenhængende beskyttelse for Søndre Havn, den første del af en samlet højvandsbeskyttelse for Den Blå Kant på Svendborg Havn.

I forhold til kystbeskyttelsens tekniske kvalitet påpeger Kystdirektoratet, at projektet består af mange delelementer og mobile elementer. Dette kan bl.a. få indflydelse på konstruktionens samlede styrke. Endvidere er der overvejelser om alternative løsninger. Der skal endvidere være fokus på vedligeholdelse og beredskabsplan.

Med venlig hilsen

Ilse Gräber Toxvig

igr@kyst.dk